

NATSUME SOSEKİ

LONDRA KULESİ

ÇEVİRENLER
ESMANUR YİĞİT - ESRANUR YİĞİT

NATSUME SOSEKİ

9 Şubat 1867 yılında doğan Natsume Soseki, 1893 yılında University of Tokyo'dan mezun oldu. 1900 yılına kadar taşrada öğretmenlik yaptı. Batılı roman geleneği ile Japon geleneksel yazı geleneğini birleştiren Soseki, Meiji dönemi Japon çağdaş edebiyatının önemli isimlerindedir.

Başlıca eserleri: *Wagahai-wa neko de aru* (1905) [*Ben Bir Kediyim*], *Botchan* (1906), *Kusamakura* (1906) [*Üç Köşeli Dünya*], *Kojin* (1912-1913), *Michikusa* (1915).

ESMANUR YİĞİT, ESRANUR YİĞİT

Erciyes Üniversitesi Japon Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olduktan sonra çeviri hayatlarına Nankiçi Niimi'nin *Çocuk Hikayeleri Koleksiyonu*'yla başladılar. Ryunosuke Akutagava'nın *Maymun ve Yengeç Savaşları* (2020), *Tuhaf Bir Hikaye* (2022), Natsume Soseki'nin *Küçük Bey* (2021), Osamu Dazai'nin *İnsanlığı Kaybedişim* (2021), *Yeşil Bambu ve Diğer Fantastik Öyküler* (2021), *Yeni Bir Hamlet* (2023), Kanoko Okamoto'nun *Japon Balığı Kargaşası* (2022), Takaşi Nagai'nin *Nagasaki'nin Çanları* (2022) adlı eserleri Türkçeye kazandırmışlardır. TRT1 Radyosu'nun *Gecenin İçinden* programına Japon edebiyatı ve çevirileri üzerine konuşmak için konuk olmuşlardır. Şu anda Japonca öğrenim materyalleri satan Gosukeshop adlı küçük bir işletmeyi yönetmektedirler.

İÇİNDEKİLER

11 | On Gece Rüyaları

39 | Tuhaf Ses

46 | Londra Kulesi

ON GECE RÜYALARI

1. Gece

Şöyle bir rüya gördüm:

Kollarımı bağlamış baş ucunda otururken, sırtüstü yatan kadın kısık sesle öleceğini söyledi. Kadının uzun saçları yastığa yayılmış, yumuşak hatları olan oval yüzü yastığın ortasında yatıyordu. Bembeyaz yanakları, altındaki sıcak kanın rengiyle uygun şekilde renklenmiş, dudaklarının rengi de doğal olarak kırmızıydı. Nereden bakarsan bak, ölecek gibi durmuyordu fakat kadın kısık sesiyle açıkça öleceğim, dedi. Ben de kesinlikle ölecek, diye düşündüm. Bu yüzden, “Öyle mi? Ölecek misin?” diye yukarıdan, aşağıdaki yüzüne bakarken sordum. Kadın, öleceğim derken parlak gözlerini açtı. Uzun kirpiklerinin içinde gizlenmiş büyük, nemli gözleri simsiyahtı. Bu simsiyah göz bebeklerinin derinliklerinde kendi silüetim yansıyor. Şeffaf olacak kadar derin görünen siyah göz bebeklerinin parlak rengine bakınca, gerçekten ölüp ölmeyeceğini merak ettim. Bunun üzerine ağzımı nazikçe yastığının yakınına yaklaştırıp, “Ölmeyeceksin değil mi? İyisin değil mi?” diye tekrar sordum. Ben böyle deyince, kadın siyah gözlerini yorgun bir şekilde kocaman açarak, her zamanki kısık sesiyle, “Öleceğim. Bundan kurtuluş yok.” dedi.

“O hâlde benim yüzümü görüyor musun?” diye ciddiyetle sorunca, “Görüyor muyum? Bak burada yansıman yok mu?” diye tatlı tatlı gülerek gözlerini gösterdi. Hiçbir şey söylemeden yüzümü yastıktan geri çektim. Kollarımı bağlarken gerçekten ölecek olmalı, diye düşündüm.

Bir süre sonra kadın tekrar konuştu:

“Ölürsem eğer, beni göm. Büyük bir inci istiridyesiyle çukuru kaz. Göklerden düşen yıldız parçalarını mezar taşım olarak koy. Mezarımın yanında bekle. Tekrar buluşmak için gelinceye kadar...”

Ne zaman buluşmaya geleceğini sordum.

“Güneş doğacak ve sonra batacak, değil mi? Sonra tekrar doğacak ve tekrar batacak... Kızıl güneş doğudan batıya, doğudan batıya doğru batmaya devam ederken beni bekleyebilir misin?”

Hiçbir şey söylemeden başımla onayladım. Kadın kısık sesini biraz yükseltip kararlı bir sesle, “100 yıl bekle lütfen.” dedi. “100 yıl mezarımın yanında oturup bekle. Kesinlikle buluşmak için geleceğim.”

Sadece, “Bekleyeceğim.” diye cevap verdim. Ben böyle dedikten sonra, siyah göz bebeklerinde gördüğüm yansımam hafif hafif dağılmaya başladı. Durgun suyun hareket etmesiyle yansıyan görüntülerin dağılması gibi yansımamın akıp gittiğini hissederken, kadın gözlerini aniden kapadı. Uzun kirpiklerinin arasından bir damla gözyaşı yanağına düştü.

...O öldü.

Ölümünden sonra bahçeye inip inci istiridyesiyle çukur kazdım. İnci istiridyesi büyük, pürüzsüz, keskin kenarlı bir kabuktu. Toprağı oyduğum her seferde, kabuğun arkasında ay ışığı yansıyor parlıyordu. Nemli toprak kokuyordu. Bir süre sonra çukuru kazmayı bitirdim. Kadını bu çukurun içine ko-

yup yumuşak toprakla üzerini nazikçe örttüm. Örterken her hareketimde, inci istiridyесinin arkasında ay ışığı yansiyordu.

Düşen yıldız parçalarını toplayıp hafifçe toprağa yerleştirdim. Yıldız parçaları yuvarlaktı. Gökten uzun süre düşmesi sırasında, kenarları aşınıp pürüzsüz olmuş olmalı, diye düşündüm. Kollarımda tutup toprağa yerleştirirken göğsüm ve elim biraz ısındı.

Yosunun üzerine oturdum. Bundan sonra 100 yıl boyunca böyle bekleyeceğim, diye düşünürken kollarımı bağlayıp yuvarlak mezar taşına baktım. Bir zaman sonra kadının dediği gibi, güneş doğudan doğdu. Büyük, kızıl bir güneşti. Kadının söylediği gibi, tekrar batıya doğru battı. Kızıl güneş yavaş yavaş batmaya başladı. Bir, diye saydım.

Bir süre sonra tekrar kıpkırmızı güneş ağır ağır yükseldi ve sonra sessizce battı. İki, diye saydım.

Ben bu şekilde bir, iki diye sayarken, kızıl güneşi kaç kez gördüm bilmiyorum. Sayıyor olsam bile sayamayacağım kadar güneş, başımın üstünden geçip gitmeye devam etti. Buna rağmen 100 yıl hâlâ gelmemişti. Sonunda yosun büyüyen yuvarlak taşa bakarken, kadın beni aldatmış olamaz mı, diye merak etmeye başladım.

O sırada taşın altından eğik açıyla benim olduğum yöne doğru yeşil bir dal uzamaya başladı. Ben izlediğim sırada tam kalbime yaklaşıp kadar uzayıp durdu. Kolayca sallanan dalın ucunda, hafifçe boynunu eğmiş, ince, dar tomurcuk bereketli taç yapraklarını açtı. Burnumun ucundaki bembeyaz zambak, içime işleyecek kadar kokuyordu. Çok yükseklerden bir damla çiğ düştüğünde, çiçek kendi ağırlığıyla sallanıp hareket etti. Boynumu öne eğip soğuk çiğ damlayan beyaz taç yaprağı öptüm. Başımı taç yapraktan kaldırırken istemeden uzaklardaki gökyüzüne baktığımda, seher yıldızlarından sadece biri parladı.

“100 yıl sonunda geldi.” diye işte o an ilk kez fark ettim.

2. Gece

Şöyle bir rüya gördüm:

Başrahibin odasından çekilip koridor boyunca kendi odama dönerken, kâğıt fenerler loş bir ışık yayıyordu. Bir dizimle yer minderini itip lambanın fitilini karıştırırken, çiçeğe benzeyen fitil parçası pat diye parlak kırmızı cilalı masanın üzerine düştü. Aynı anda oda aniden aydınlandı.

Fusuma'daki¹ resim Buson'un² çizimiydi. Siyah söğüt kalınlaştırılıp inceltilerek uzak ve yakın perspektifte çizilmişti. Üşümüş görünen balıkçı, bambu şapkasını yamuk takmış, toprak sette yürüyordu. *Tokonoma*'da³ Monju Bosatsu'nun⁴ parşömeni asılıydı. Yanmış tütsüden geriye kalan koku hâlâ odanın karanlık bölgelerinde hissediliyordu. Büyük tapınak sessizdi, insan yoktu. Siyah tavana yansıyan silindirik kâğıt fenerin yuvarlak gölgesine baktığım an, canlıymış gibi göründü.

Dizimin birini kaldırarak sol elimle yer minderini ters çevirip sağ elimi arasına koydum. Düşündüğüm yer tam olarak burasıydı. Rahatladığımdan, yastığı her zamanki hâline düzelterek üstüne çöküp oturdum.

Başrahip, "Sen bir samuraysın. Aydınlığa ulaşmaman mümkün değil." demişti ve "Böyle giderse sonsuza kadar aydınlanamayacaksın gibi görünüyor. Samuray olamazsın." diye sözlerine devam etmişti. "İnsanların yüz karasisin. Ha, kızdın mı?" diye gülmüş, "Eğer rahatsız oluyorsan, aydınlandığına

¹ Fusuma, karton ve kâğıt tabakasıyla kaplı kafes benzeri ahşap çerçeveden oluşan dikey dikdörtgen kapıdır. (çev.)

² Yosa Buson, Edo Dönemi'nde yaşamış şair ve ressamdır. (çev.)

³ *Tokonoma* veya basitçe *toko*, Japon tarzı bir resepsiyon odasında sanatsal takdir için öğelerin sergilendiği girintili alana denir. (çev.)

⁴ Budizm'deki Bilgelik Tanrısı'dır. (çev.)